

Ljubljana, prijestolnica najzelenije europske države od koje možemo učiti

EKOLOGIJA LJUBLJANA ZELENILU KRUŽNO GOSPODARSTVO ANDREJA ŠTALCAR FURAČ (SEARCH/EKOLOGIJA LJUBLJANA ZELENILU KRUŽNO GOSPODARSTVO ANDREJA ŠTALCAR FURAČ)

14.08.2023. 12:34

Autor: Andrea Latinović Foto:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?>

[u=https%3A%2F%2Fzelenahrvatska.hina.hr%2Fcontent%2F11390778%2Fljubljana-prijestolnica-najzelenije-europske-drzave-od-koje-mozemo-uciti](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https%3A%2F%2Fzelenahrvatska.hina.hr%2Fcontent%2F11390778%2Fljubljana-prijestolnica-najzelenije-europske-drzave-od-koje-mozemo-uciti))

(<https://twitter.com/home?>

[status=https%3A%2F%2Fzelenahrvatska.hina.hr%2Fcontent%2F11390778%2Fljubljana-prijestolnica-najzelenije-europske-drzave-od-koje-mozemo-uciti](https://twitter.com/home?status=https%3A%2F%2Fzelenahrvatska.hina.hr%2Fcontent%2F11390778%2Fljubljana-prijestolnica-najzelenije-europske-drzave-od-koje-mozemo-uciti))

ZAGREB, 14. kolovoza 2023. (Hina) - Prošle godine, 2022. Ljubljana je izabrana za najbolju europsku destinaciju. Još 2016. godine ponijela je titulu Zelene prijestolnice Europe. Ljubljani je vizija postati idealnim gradom koji se razvija u skladu sa svojom poviješću i to ostvariti do 2025. godine. I dobro im ide.

O glavnom gradu malene, pitoreskne Slovenije, našeg sjevernog susjeda, od čijeg modela življenja i razvoja zelene politike možemo puno naučiti, razgovarali smo s **Andreom Štalcar Furač**.

Njezin je životopis impresivan i zanimljiv; naime, Andrea je godinama radila na brojnim projektima unapređenja kvalitete kulture življenja, ali i kulturnog turizma, što i jest naša tema, jer je zapravo zeleni grad.

Autorica je i voditeljica individualnih programa njemačkog i engleskog jezika te unapređenja karijere, novinarka i projektna managerica.

Radila je kao asistentica njemačkih konzultanata u Twinning projektima EU te je bila članica hrvatske delegacije na Svjetskoj veteranskoj konferenciji u Johannesburgu.

Kao članica tematskih radnih skupina u Bruxellesu sudjelovala je u temi Natura 2000. Polaznica je i međunarodnog znanstvenog seminara NATO- prošlost, sadašnjost, budućnost.

Također, Andrea je i autorica i realizatorica kulturno-turističkog projekta "Teslinim svjetlom tragovima Slave Raškaj", koji je dobitnik međunarodne nagrade "Plautilla" za najbolji kulturno turistički itinerer u domeni interpretacije i zaštite kulturne baštine 2022. godine.

"O Ljubljani sam pisala često i opsežno. Razvoj i proklamovanje Ljubljane pratim od najranije mladosti", kaže nam u uvodu razgovora Andrea Štalcar Furač.

Kako putujete u Ljubljanu, koja i nije daleko od Zagreba, oko 143 kilometra?

U Ljubljani volimo putovati vlakom što je poseban gušt, jer se radi o IC vlaku koji polazi u 7:00 sati iz Zagreba, inače vozi do Frankfurta, a povratak za Zagreb je u 18:30. U vlaku sve miriši i izuzetno je čisto.

Foto: Unsplash

Taman za ugodan dan u Ljubljani u koju stigneš nakon dva sata vožnje dolinom Save. Izlaskom iz glavnog kolodvora kročiš na ljubljansku pješačku zonu i tu kreće priča o uspješnosti kvalitete života Ljubljane....

Koji dio zapravo najviše simbolizira grad?

Zmaj je najprepoznatljiviji simbol grada Ljubljane, prijestolnice najzelenije europske države.

Foto: Pixabay

O njenim ekološkim naporima govori podatak je prva europska prijestolnica koja je usvojila program recikliranja svog gradskog otpada i zero-waste sustav.

Godine 2016. proglašena je za Zelenu prijestolnicu Europske unije.

K tome, čitav centar grada zatvoren je za promet i pretvoren u pješačku zonu.

Foto: Pixabay

Slovenska ulica, nekada najprometnija, danas je prostor u kojem nema prometne signalizacije, a javni prijevoz, pješaci i biciklisti imaju ključnu prednost.

Najveći rizik takve rekonstrukcije za Grad predstavljao je dijeljeni prostor s gradskim autobusima, jer to je glavna prometnica javnog prometa s više od 1600 autobusa dnevno.

Rizik se isplatio, jer je upregnuto znanje, komunikacija i želja građana za promjene.

Foto: Pixabay

Dobivanju titule Zelene prijestolnice Europe doprinijelo je uvođenje velike pješačke zone u središtu Ljubljane.

Pažljivo su uključili javne bicikle, suvremeniji javni prijevoz i električni "car-sharing".

Na portalu HINA Zelena Hrvatska imamo i podrubriku "Kružno gospodarstvo". Kako se slovenski glavni grad uklapa u tu priču?

Ljubljana je uvela kružno gospodarstvo i šampion je u razdvajanju otpada. Kontinuirano se bore protiv invazivnih biljaka, a okrenuli su se i gradskoj proizvodnji kvalitetnog meda.

Titulu je zaslužila i zbog svog "zelenog identiteta", s obzirom da su tri četvrtine gradskih površina zelene, a dobila je i Europsku nagradu za urbani javni prostor zbog uređivanja riječnih brijegova i mostova na rijeci Ljubljanici.

Foto: Pixabay

Ljubljana je "Zelena prijestolnica Europe" i zbog održive mobilnosti. Ima besplatan javni prijevoz putnika malim električnim vozilima nazvanim "Kavalir."

U 2016. godini provela je i projekt "Zeleno partnerstvo", a posađeno je 12.000 novih stabala u gradu.

Foto: Unsplash

U okviru projekta nastao je i "Pčelinji put", proizvode gradski med koji je ujedno turistički proizvod, a pčelarstvom se predstavlja prirodna i kulturna baština Ljubljane te razvijaju nove urbane košnice. Ljubljanski med je i "protokolarni gradski poklon".

Poznata je i po biciklističkom načinu života, čime se bori i protiv zagađenja, gotovo kao "mali Amsterdam"?

Budući da Ljubljana stalno ulaže u širenje biciklističkih staza, postoje tri glavne biciklističke staze: Riječna staza, Plečnikova staza i Šumska staza. Put sjećanja i prijateljstva, staza duga oko 33 km, simbolično je napravljena u sjećanje na Drugi svjetski rat i Ljubljanu okruženu bodljikavom žicom. Savršeno je planirana za šetnju, ili vožnju biciklom.

Foto: Pixabay

Iz svega proizlazi da Ljubljana smisleno povezuje jučer, danas i sutra, unapređujući postojeće, pazeći na kontinuitet vrednovanja povijesti i kulture i pažljivo planirajući sustavno održavanje i unapređenje kvalitete života za budućnost.

Dakle, možemo od Ljubljane zaista puno usvojiti i naučiti?

Vraćam se na ono što su još davnih godina komunicirali kao misao vodilju: "Trebalo se polako prilagođavati jer to nisu jednostavni sustavi. Za to je svejedno kakve je grad veličine, jer to je strategija "korak po korak" i taj je aktivan odnos prema realnosti najbitniji, da si aktivan, da odgovaraš na probleme"...

"U jednom trenutku shvatili smo da se ne trebamo baviti kantama, nego ljudima te da ih više ne trebamo samo obavještavati, nego s njima ozbiljno komunicirati", izjavili su jednom prilikom ljudi iz ljubljanskog komunalnog društva "Snaga".

Foto: Pixabay

Rezultiralo je time da se otpad razvrstava na način koji je postao životni stil, u gradu su podzemni kontejneri, nema smeća, promet je dobro organiziran i svaki građanin Ljubljane svjestan je osobnog udjela u kvaliteti života. Toga se i drže. Individualne razine i odgovornosti.

Proaktivna zelena Ljubljana?

Ljubljana je europski prvak u zbrinjavanju otpada: sa 67 posto primarno odvojenog otpada prednjači pred svim glavnim gradovima Europske unije, a nakon obrade u Centru za gospodarenje otpadom tek oko jedan posto od ukupne količine ostaje neupotrebljivo i morat će se iskoristiti u nekoj od spalionica.

U golemom pogonu smještenom tek nekoliko stotina metara od četvrti u kojoj žive predsjednik i premijer države, prikuplja se, sortira, obrađuje i prerađuje čak trećina ukupne količine smeća proizvedenog u cijeloj Sloveniji.

Foto: Unsplash

Na mjestu saniranog starog odlagališta, nalazi se teren za golf s devet rupa, iz čije utrobe još uvijek izlaze plinovi koji se razrađenim sustavom koriste za napajanje samog Centra za gospodarenje otpadom.

Tu je i golemo reciklažno dvorište za različite vrste iskoristivih materijala. Njega na dnevnoj bazi posjeti između 800 i 900 građana.

U strogom centru u zemlju je ukopano točno 65 podzemnih stanica, svaka vrijedna oko 110 tisuća eura, koje stanovnici otvaraju posebnim magnetskim karticama.

Izvan njega, u širem centru grada postavljeni su zeleni otoci, dok svaka zgrada ima zadužen broj kontejnera za dvije vrste otpada koje se naplaćuju. Računi se ispostavljaju upraviteljima koji ih potom raspoređuju vlasnicima stanova ovisno o broju članova kućanstva.

Foto: Pixabay

Svaka obiteljska kuća pak ima svoje četiri kante koje je dužna držati na privatnom zemljištu, a naplata se obavlja ovisno o njihovom kapacitetu i učestalosti odvoženja. Kućanstva jednom godišnje imaju pravo na besplatni odvoz namještaja i glomaznog otpada.

Imaju i jednu "pomičnu sabirnicu", koja se seljaka po gradu na dnevnoj bazi.

I na kraju?

Što grad čini gradom? Kada u njemu ostave trag, poput **Jože Plečnika** u Ljubljani, a stanovnici to shvate dovoljno ozbiljno da od traga naprave osobnu iskaznicu. I uživaju živjeti.

*Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.

Tekst je nastao u okviru projekta kojeg je financijski podržala Agencija za elektroničke medije iz "programa poticanja novinarske izvrsnosti".

Agencija za elektroničke medije
Agency for the electronic media